

Η ύπαρξη χωρίς νόημα είναι κόλαση, ενώ η ύπαρξη με νόημα είναι παράδεισος (Χριστόφορος Παπαδόπουλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Ο άνθρωπος είναι πλασμένος κατ' εικόνα του Θεού και πιο συγκεκριμένα, είναι πλασμένος κατ' εικόνα του Υιού και Λόγου του Θεού, γι αυτό άλλωστε ο άνθρωπος αισθάνεται παιδί του Θεού [148] και είναι λογικός. Χάρη στον Υιό, ο οποίος είναι υιός του Θεού Πατέρα κατά φύση, γινόμαστε κι εμείς παιδιά του Θεού Πατέρα κατά χάρη, διότι ο Χριστός έγινε αδελφός μας, «ὅτι οὐς προέγνω, και προώρισεν συμμόρφους της εικόνας του Υιού αυτού, εις το είναι αυτόν πρωτότοκον εν πολλοίς αδελφοίς» [149], λέει ο απόστολος Παύλος. Μάλιστα, η Γραφή διδάσκει για τον Χριστό ότι «τα πάντα δι' αυτού και εις αυτόν έκτισται» [150]. Έτσι λοιπόν κατά την δημιουργία, ο Χριστός ενεφύτευσε εντός όλων των όντων ένα λόγο υπάρξεως [151], που είναι ο ίδιος ο Χριστός.

Με την ενανθρώπηση, ο Χριστός δείχνει ότι ο άνθρωπος έχει καταγωγή απ' Αυτόν κι ότι το είναι του εξαρτάται επίσης εξ ολοκλήρου απ' Αυτόν. Ο άγιος Νικόλαος

Καβάσιλας σημειώνει χαρακτηριστικά: «και νούς και επιθυμία προς εκείνον (τον Χριστό) κατεσκευάσθαι, και λογισμός ελάβομεν, ίνα τον Χριστόν γινώσκωμεν, επιθυμίαν, ίνα προς εκείνον τρέχομεν, μνήμην έσχομεν, ιν' εκείνον φέρωμεν, επει και δημιουργημένοις αυτός αρχέτυπον ην» [152]. Αυτός είναι ο Λόγος κι επομένως ο λόγος ύπαρξης του ανθρώπου, στον οποίο και μόνο βρίσκει το κάθε ον την πληρότητά του [153]. Αυτό που δεν μπόρεσε να κάνει ο άνθρωπος από μόνος του, του το δίνει ο Θεός εντελώς «δωρεάν», δηλαδή τον Λόγο, το νόημα στην ύπαρξή του, μέσα στον οποίο τα πάντα νοηματοδοτούνται και η ζωή του ανθρώπου γίνεται ένα «ρυάκι αθανασίας», τρέχοντας προς το «πέλαγος της θαυμαστής αιωνιότητος και θεανθρωπότητος του Χριστού» [154].

Στην παραπάνω προοπτική ανέπτυξαν οι Πατέρες και τη θεολογία περί παραδείσου και κολάσεως. Η ύπαρξη χωρίς νόημα (λόγο-σκοπό) είναι κόλαση, ενώ η ύπαρξη με νόημα (λόγο-σκοπό) είναι παράδεισος. Εδώ φαίνεται και ο ανεκτίμητος πλούτος της ορθόδοξης θεολογίας, στο ότι το νόημα-λόγος-σκοπός είναι πρόσωπο και μάλιστα είναι ο ἴδιος Υἱός και Λόγος του Θεού. Γι αυτό το λόγο, άλλωστε η αμαρτία ονομάζεται από τους Πατέρες ως «αντί-λόγος», που «απολογοποιεί» τον άνθρωπο, δηλαδή του αφαιρεί το νόημα και τον σκοπό της ύπαρξής του [155].

Ο σκοπός του ανθρώπου όπως μόλις αναφέρθηκε, είναι ένα άλλο πρόσωπο, ή μάλλον, Τριάδα προσώπων σε απόλυτη κοινωνία μεταξύ τους, υπάρχοντας «έν μιᾷ τῇ οὐσίᾳ» [156]. Μόνο έτσι επιτυγχάνεται η αληθινή αυτονομία, όταν ένα όν προσφέρει ολοκληρωτικά το είναι του σε ένα άλλο, όταν δηλαδή προσφέρει αυτό

το οποίο αναζητά, την αυτονομία-ελευθερία του. Αληθινή ελευθερία υπάρχει μόνο όταν ο άνθρωπος έχει ως σκοπό του ένα άλλο πρόσωπο και όχι όταν θέτει ως σκοπό του τα πράγματα ή ακόμη κι απρόσωπες αρχές. Για τους υπέρμαχους της αυτονομίας, σκοπός του ανθρώπου πρέπει να είναι ή ο ίδιος ο εαυτός του, ή η ηθική τελειώσή του ως ελεύθερου προσώπου, ή η ίδια η αυτονομία του, δηλαδή να καταστεί αυτόνομος. Έτσι όμως δεν υπάρχει άνοιγμα του ανθρώπινου είναι, με αποτέλεσμα να κλείνεται στον εαυτό του και να επαναλαμβάνει την πτώση των πρωτοπλάστων, δηλαδή την απομόνωση και αποξένωση απ' τα πάντα, καθιστώντας έτσι τον άνθρωπο δούλο του εαυτού του. Ο άνθρωπος της πτώσης χάνει και την ελευθερία του και την λογικότητά του. Ο κατά Χριστόν άνθρωπος όμως, ο οποίος στην εκκλησιαστική γλώσσα καλείται άγιος, θέτει ως σκοπό της ύπαρξής του τον Χριστό, που είναι πρόσωπο. Έτσι βρίσκει ο άνθρωπος την ελευθερία και λογικότητά του.

Αυτή η κατά φύση ενέργεια του ανθρώπου να κατευθύνεται προς τον Λόγο, επηρεάζει και την κτίση. Ο άνθρωπος είναι λογικός, όχι μόνο επειδή σκέφτεται λογικά, αλλά κι επειδή μπορεί να αναζητήσει τον σκοπό και την αιτία όλων των όντων, κάτι το οποίο οι Πατέρες ονομάζουν: λόγοι των όντων. Γι αυτό ο άνθρωπος, όντας εικόνα του Θεού Λόγου, συνοψίζει εντός του όλους τους λόγους των όντων και απ' την γνώση και θεωρία των λόγων αυτών φτάνει στη θεωρία του Δημιουργήσαντος Λόγου, με το μέγιστο προνόμιο, να διαλέγεται μετ' Αυτού [157]. Δηλαδή, εδώ ανάγεται και το πρόβλημα της οικολογικής κρίσεως, στο ότι ο άνθρωπος «απολογοποιείται» με την αμαρτία, απομακρύνεται από το Θεό Λόγο, ο οποίος είναι η αρχή και το τέλος όλων των όντων [158]. Με λίγα λόγια, η απομάκρυνση από τον Θεό Λόγο, επιφέρει παράχρηση ή και καταστροφή του περιβάλλοντος.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

148. π. Δημητρίου Στανιλοάε, Προσευχή και Ελευθερία, εκδ. Εν πλω, Αθήνα 2009, σ. 77.

149. Ρωμ. 8, 29.

150. Κολ. 1,16. Βλ. και του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, «το εννόημα έργον ην, Λόγω συμπληρούμενον, και Πνεύματι τελειούμενον». PG 36, 320C.

151. Ο λόγος εδώ έχει την έννοια της αιτίας, του σκοπού, η και του νοήματος.

152. Νικολάου Καβάσιλα, Περί της εν Χριστώ ζωής 6, PG 150,680A.
153. Βλ. Αρχιμ. Ιουστίνου Πόποβιτς Ο.π., σ. 32.
154. Ο.π., σ. 17.
155. Ο.π., σ. 22.
156. Αναστάσιμο Ευλογητάριο του όρθρου της Κυριακής.
157. Γεωργίου Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική Ι, σ. 253.
158. «Πάντα γαρ εν πάσιν ων, ο απείροις μέτροις υπέρ πάντα Θεός, μονώτατος τοις καθαροίς την διάνοιαν οραθήσεται, ήνικα ο νούς των όντων θεωρητικώς αναλεγόμενος λόγος εις αυτόν καταλήξει τον Θεόν, ως αιτίαν και αρχήν και τέλος της των όλων παραγωγής και γενέσεως , και πυθμένα της πάντων περιοχής αδιάστατον» Μαξίμου Ομολογητού, Μυσταγωγία 1, PG 91,665B.